

Отриманий результат $r_{x/y1} = 0,92$ впливу чинника кредитування (x) на розвиток товарообігу (y_1); $r_{x/y2} = 0,91$ впливу чинника кредитування на фінансовий результат "Прибуток" (y_2) і $r_{x/y3} = 0,97$ впливу чинника кредитування (x) на введення в дію основних фондів за шкалою Чеддока дуже високий. Розраховані парні коефіцієнти кореляції підтверджують виявлені нами впливи чинника кредитування на деякі показники діяльності облспоживспілок (табл. 5).

Таким чином, позитивний вплив чинника кредитування на основні показники фінансово-господарської діяльності на рівні Укоопспілки очевидний. Щодо виявлення аналогічних висновків на регіональному рівні, рівні облспоживспілок, то це потребує додаткових досліджень. Проте вже ці дослідження роблять достатньо актуальним питання проведення науково-практичних семінарів та видання методичних розробок з проблематики отримання і використання кредитів в облспоживспілках Укоопспілки.

Література

1. Основні показники господарсько-фінансової діяльності підприємств і організацій Укоопспілки за 1998-2009 рр.
2. Скибінський С.В. Маркетинг. – Ч. 1 : підручник. – Львів : Вид-во "Місіонер", 2000. – 640 с.; Маркетинг. – Ч. 2 : підручник. – Львів : ЛА "Піраміда", 2009. – 748 с.
3. Бабенко С.Г. Основи кооперації : навч. посібн. / С.Г. Бабенко, С.Д. Гелей, Я.А. Гончарук, Р.Я. Пастушенко. – К. : Вид-во "Знання", 2004. – 470 с.
4. Вовчак О.Д. Банківська справа : навч. посібн. / О.Д. Вовчак, Н.М. Руцишин. – Львів : Вид-во "Новий світ-2000", 2008. – 560 с.

Ванивский М.М. Фактор кредитования в развитии организаций и предприятий потребительской кооперации

Исследовано и выявлено позитивное влияние фактора кредитования на развитие основных показателей финансово-хозяйственной деятельности предприятий – розничного товарооборота, ввода в эксплуатацию основных фондов и прибыли. Исследования делают достаточно актуальным вопрос проведения научно-практических семинаров и издания методических разработок из проблематики получения и использования кредитов в облпотребкооперациях Укоопсоюзов.

Vanivsky M.M. Factor of crediting in the development of organizations and enterprises of consumer cooperation

Researched and revealed a positive influence of credit volume on the development of the main indices of financial and operational activities of enterprises – retail turnover, application main funds and profits. Researches described the question of leadthrough of Science-practical seminars and edition of methodical developments from problematic of receipt and use of credits in consumer cooperation.

УДК 338.23:336.74

Здобувач О.Ф. Дубовой; здобувач О.В. Кіндрат;
здобувач Б.І. Кабаці, канд. екон. наук – Львівська КА

ВПЛИВ ЧИННИКІВ ІНСТИТУЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДИНАМІКИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Систематизовано основні чинники інституційного середовища та проаналізовано їхній вплив на механізм державного регулювання динаміки економічного зростання країни.

Ключові слова: економічне зростання, державне регулювання економічного зростання, інституційне середовище, чинники інституційного середовища, правові, економічні, зовнішньоекономічні, соціокультурні та політичні чинники.

Постановка проблеми. Найважливішим елементом стратегії розвитку економіки України, загальним орієнтиром економічної політики держави є досягнення усталених темпів економічного зростання, яке б забезпечило не лише компенсацію втрат національного багатства за роки трансформаційної кризи, але й створення конкурентоспроможної соціально орієнтованої ринкової економіки. Формування ефективного механізму державного регулювання економічного зростання України потребує ґрунтовного вивчення поточної економічної та інституціональної ситуації в країні.

Питання державного регулювання економічного зростання національної економіки і, зокрема, встановлення взаємозв'язків між динамікою економічного зростання та ефективністю функціонування інститутів, досліджено у наукових працях Г. Башнянина [1], А. Гальчинського [2], В. Гейця [3], Б. Данилишина [4], М. Долішнього [5], М. Крупки [7], І. Лютого [8], І. Михасюка [9], В. Ющенка [11] та ін. Та, незважаючи на стійкий інтерес до цієї проблеми, безліч її аспектів залишається недостатньо висвітленими та потребує подальшого опрацювання. Недостатнє вивчення обраної проблематики та її актуальність для забезпечення ефективного розвитку національної економіки зумовили вибір теми наукового дослідження.

Методика досліджень. Метою роботи є систематизація та аналіз впливу чинників інституційного середовища на динаміку економічного зростання економіки України.

Результати дослідження. Усі чинники інституційного середовища, які необхідно враховувати у формуванні стратегії фінансово-податкового та грошово-кредитного регулювання економічного зростання в Україні, можна об'єднати у такі групи: правові; економічні; зовнішньоекономічні; соціокультурні; політичні. Кожна з цих груп чинників істотно впливає на ефективність механізму державного регулювання ринкової економіки, на можливості держави впливати на характер і темпи економічного зростання.

Економічне зростання залежить від традиційних чинників (інтенсивність нагромадження фізичного та людського капіталу; зростання продуктивності праці, що зумовлено розвитком технологій та підвищенням ефективності виробництва внаслідок інтеграції національної економіки до міжнародного поділу праці), які напряду залежать від діючих інститутів [10, с. 311-312]. Відповідно, інституційне середовище стає визначальним у моделі державного регулювання економічного зростання (рис. 1).

Правові чинники. Розвиток ринкової економіки передбачає розвиток інститутів, які її персоніфікують, а знання особливостей інституційної будови суспільства зменшує невизначеність у розвитку економічної системи та підвищує ступінь передбачуваності в діях економічних суб'єктів. Закони, підзаконні та нормативно-правові акти, правила гри, обмеження визначають межі та основні інструменти механізму державного регулювання економічного зростання.

Рис. 1. Вплив чинників інституційного середовища на механізм державного регулювання динаміки економічного зростання

Таким чином, основними чинниками, які забезпечують формування оптимального механізму державного регуляторного впливу на темпи економічного зростання, є якість апарату державного управління, достатність та ефективність нормативно-правової бази, антимонопольне регулювання, взаємоузгодженість дій різних гілок влади.

Врахування особливостей правових чинників на стадіях розроблення та впровадження інструментів бюджетно-податкової та грошово-кредитної форм державного регулювання економічного зростання України, забезпечує їх дієвість не лише в короткотерміновому періоді, а й визначає можливість формування довготермінової стратегії економічного зростання в країні.

Економічні чинники. Ці чинники визначають пріоритетність тактичних цілей державного регулювання економічного зростання. Такими цілями можуть бути: зниження темпів інфляції; зниження рівня безробіття; зростання реальних грошових доходів населення; збільшення обсягу промислової продукції; оптимізація структури економіки.

Спрямованість і результативність інструментів фінансово-податкової та грошово-кредитної форм державного регулювання економічного зростання залежить від поточної економічної ситуації у країні (розміру реального ВВП, темпу приросту ВВП, розміру ВВП на душу населення), очікувань суб'єктів економічної діяльності щодо тенденцій розвитку товарного, грошового, валютного ринків країни. Вибір пріоритетності між стимуляційними інструментами фіскального та монетарного характеру також напряму залежить від стану розвитку інститутів фінансового та грошового ринків.

До групи економічних чинників, що характеризують вплив на механізм державного регулювання економічного зростання, можна віднести й чинники, пов'язані з ринковою трансформацією вітчизняної економіки: частка державного сектору економіки; фінансовий стан підприємств; розвиненість ринкової інфраструктури.

Політичні чинники. Структура політичних інститутів має істотний вплив на темпи економічного зростання. Особливо відчутним цей вплив є для української економіки. Для країн, що характеризуються політичною відкритістю, стабільністю політичного устрою, високорозвиненою системою захисту прав приватної власності та ринковими підходами до розподілу ресурсів, механізм державного регуляторного впливу виступає лише доповненням до ефективних ринкових механізмів саморегуляції. В іншому разі держава повинна взяти на себе не лише вирішення проблем стимулювання економічного зростання, а й забезпечувати політичну стабільність в країні. Відсутність в Україні політичної стабільності, чіткої економічної програми уряду на довготермінову перспективу, значний рівень політизованості більшості економічних рішень призводять до послаблення регуляційної ролі держави. Саме тому усунення впливу політичних чинників на економічний розвиток нашої держави, на спрямованість та тактику державного регулювання економічного зростання і повинно визначатися як критерій покращення інституційного середовища країни.

Соціальні чинники. Рівень доходів, зайнятість населення, розвиток соціального захисту, соціальні гарантії, структура та менталітет населення – це ті соціальні чинники, які, з одного боку, визначають спрямованість заходів держави щодо стимулювання економічного зростання, а з іншого – вони є критеріями оцінювання ефективності механізму державного регуляторного впливу.

Врахування цих чинників за умов формування інструментів фінансово-податкового та грошово-кредитного регулювання динаміки економічного зростання стало більш вагомим у виборі моделі економічного розвитку України – соціально-орієнтованої ринкової економіки.

Зовнішньоекономічні чинники. В умовах інтеграції та глобалізації світогосподарських зв'язків, врахування зовнішньоекономічних чинників під час формування механізму державного регулювання економічного зростання є надзвичайно важливим. Визначальну роль у пришвидшенні зростання вітчизняної економіки може зіграти міжнародна фінансова інтеграція. Притік іноземного капіталу та запозичення на міжнародних фінансових ринках, членство у наднаціональних організаціях спроможні покращити якісні та кількісні характеристики економічного зростання України.

Висновки. Формування дієвого механізму державного регулювання економічного зростання України, спрямованого на покращення результативності економічної діяльності суспільства, потребує ґрунтовного вивчення поточної економічної та інституціональної ситуації в країні. Важливим при цьому є врахування впливу чинників інституційного середовища: правових, економічних, зовнішньоекономічних, соціокультурних та політичних. Кожна з цих груп чинників впливає на ефективність механізму державного регулювання економічного зростання. Їх врахування під час формування інструментарію фінансово-податкового та грошово-кредитного регулювання економічного зростання економіки України дасть змогу максимально адаптувати його до поточних умов економічного розвитку країни та забезпечити максимальну ефективність державного регуляторного впливу на динаміку економічного зростання у довготерміновій перспективі.

Література

1. Башнянин Г.І. Яку систему регуляції національної економіки ми повинні створювати в Україні? / Г.І. Башнянин, І.М. Копич // Регіональна економіка. – 1997. – № 2. – С.
2. Гальчинський А. Складним шляхом реформ: деякі підсумки і перспективи / Анатолій Гальчинський // Економіка України – 1999. – № 6. – С. 5-9.
3. Геєць В. Про політику економічного зростання в Україні / В. Геєць // Банківська справа. – 1999. – № 2. – С. 3-8.
4. Данилишин А.І. Проблеми фінансової політики України й розвитку фінансово-монетарних важелів її реалізації / А.І. Данилишин // Фінанси України. – 2007. – № 9. – С. 51-66.
5. Долішній М. Фінансова політика і стабілізація економіки України / Мар'ян Долішній // Регіональна економіка. – 2000. – № 1. – С. 7-13.
6. Інституційні засади формування економічної системи України: теорія і практика / за ред. З. Ватаманюка. – Львів : Вид-во "Новий Світ-2000", 2005. – 648 с.
7. Крупка М.І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України / Михайло Іванович Крупка. – Львів : Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 608 с.
8. Лютий І.О. Макроекономічні чинники грошово-кредитної політики України в сучасних умовах / І.О. Лютий, А.С. Криклій, І.Є. Януль // Економіка і держава. – 2006. – № 1. – С. 9-11.
9. Михасюк І. Державне регулювання економіки / І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка, З. Залога. – Львів : Вид-во "Українські технології", 1999. – 640 с.
10. Постсоветский інституціоналізм / под ред. Р.М. Нуреева, В.В. Дементьева. – Донецк: Каштан, 2005. – 480 с.
11. Ющенко В. Надмірне державне втручання як головний фактор фінансової нестабільності України / В. Ющенко, В. Лисицький // Українсько-Європейський центр з питань законодавства. Тенденції української економіки. – 1998. – № 6. – С. 84-92.

Дубовой О.Ф., Киндрат О.В., Кабацци Б.И. Влияние факторов институциональной среды на механизм государственной регуляции динамики экономического роста

Систематизированы основные факторы институциональной среды и проанализировано их влияние на механизм государственной регуляции динамики экономического роста страны.

Ключевые слова: экономический рост, государственная регуляция экономического роста, институциональная среда, факторы институциональной среды, правовые, экономические, внешнеэкономические, социокультурные и политические факторы.

Dubovoy O.F., Kindrat O.V., Kabaci B.I. Influence of factors of social and economic environment is on the mechanism of government control of dynamics of the economy growing

The basic factors of social and economic environment are systematized and their influence is analysed on the mechanism of government control of dynamics of the economy growing of country.

Keywords: economy growing, government control of the economy growing, socio-economic environment, factors of socio-economic environment, legal, economic, external economic and political factors.

УДК 339.137.2:658.6 (477)

*Доц. Н.Г. Міценко, канд. екон. наук;
магістр Л.Л. Бойко – Львівська КА*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ У КОНКУРЕНТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Проаналізовано особливості формування та тенденції розвитку торговельних мереж в Україні та у Львівській області. Запропоновано основні принципи побудови ефективної стратегії розвитку торговельної мережі в умовах конкуренції. Встановле-